

Otázky

soutěže žáků ZUŠ
v učebním předmětu hudební nauka

okresní kola
školní rok 2014/2015

Kategorie "A"

1.,2. a 3.ročník

1. Oblast - stupnice, intervaly, akordy

1. Hudební abeceda

Napište stupnici v basovém klíči
(G, D, A, F, B, Es dur)

10 bodů (90 sek.)

2. Pojmenuj mě!

Určete charakter napsaných akordů
(2 mollové a 2 durové – libovolné)

4x5 bodů
(30 sek.)

3. Čisté uši

Určete sluch.analýzou intervaly (6)
(v.3,m.3,č.4,č.5,č.8 + jeden zdvojit)

6x5 bodů

4. Rychlé písmenka

Napište, jakou funkci má:
tečka za notou, tečka pod notou, legato,
křížek, fermata, ligatura, béčko, odrážka

8x5 bodů (90 sek.)

Vysvětlivky:

- všechny otázky se řeší současně – písemnou formou

1. úloha – družstva napíší pouze jednu stupnici (všechny stejnou), kterou kvůli objektivitě vybere předseda odborné poroty.

2. úloha – 4 různé akordy se napíší na notový papír předem

3. úloha – při sluchové analýze se intervaly zahrají na nástroji maximálně 2x (jednou harmonicky, podruhé melodicky) vždy od jiného základního tónu. Časový limit na zápis odpovědi po každém intervalu je cca 5 sekund.

4. úloha - funkce se zapisují heslovitě

- zapsané odpovědi družstva předkládají porotě, přičemž je potřebné dodržet časové limity

-body jsou přiděleny na základě správnosti odpovědi

Pomůcky:

- notový papír + tužka
- předem připravené akordy
- předem napsané výrazy úlohy 1/4

2. oblast - hudební výrazy, hudební nástroje

1. Křížem, krážem

Po vyškrtání uvedených výrazů vám zůstanou písmenka, které ukryvají tajenku osmisměrky

10 bodů
2 minuty

2. Schovávaná

Najděte ve větách ukryté hud. pojmy

4x5 bodů
(40 sek.)

3. Hádej, co jsem?

Uhodněte, na který hudební nástroj myslím
(cca 30 sek. na popis jednoho nástroje)
violoncello, akordeon, kontrabas, kytara, tuba,
harfa, housle, malý buben, zobcová flétna, hoboj,
trubka, cimbál

6x5 bodů

4. Šipky

Spojte hudební výrazy s jejich významem:
forte, adagio, piano, crescendo,
allegro, moderato, decrescendo, allegretto

8x5 bodů
(40 sek.)

Vysvětlivky:

- 1. úloha - osmisměrka – řeší všichni současně, družstvo, které v časovém limitu 2 minut nevyškrtne všechny výrazy a nevyškrte tajenku, nezískává body
- 2. úloha - úlohu řeší všechna družstva písemně a současně. Hudební pojmy je třeba vyznačit
- 3. úloha - jednotlivé hudební nástroje hádají žáci následovně:
jeden člen družstva myslí např. na housle. Hudební nástroj popíše minimálně čtyřmi a maximálně šesti charakteristickými znaky (např.: nástroj je ze dřeva, drží se pod bradou na klíční kosti, má 4 struny, struny se rozechvívají smyčcem, oblíbený je i v lidové hudbě...) Následně další nástroj popíše jeden člen z druhého družstva a znovu písemně hádají všechna družstva. Podstatou je, aby se členové družstev střídali a aby popisovali hudební nástroj sami. Z dvanácti hudebních nástrojů si vytáhnou družstva jen šest, případně podle počtu družstev se hudební nástroje doplní a bodování přizpůsobí. (např. soutěží 4 družstva – aby měli stejnou šanci, kolo se uzavře po osmém hudebním nástroji, možný počet získaných bodů se zvýší na 8x5 bodů, tj. 40 bodů.)
V případě, že popis nástroje je nesprávný, družstvo hráče popisujícího nástroj, body nezískává.
- 4. úloha - výrazy s jejich významem členové družstva spojují šipkou

Pomůcky:

- papíry + propisovací tužky
- osmisměrky
- věty
- hudební výrazy

3. Oblast - takty, rytmus, písničky

1. Doplnovačka

Doplňte chybějící doby v taktech

2x5 bodů
(40 sek.)

2. Tá-ti-ti, ti-ti-tá

Rytmický diktát – 4 takty

4x5 bodů
(20 sek. na 1 takt)

3. Slož mě!

Složte ústřížky písničky

30 bodů do 2 min.
1 chyba 20 b
2 chyby 10 b
3 chyby 0 b

4. Stěhovavé notičky

Transponujte písničku

40 bodů - do 5 minut
30 bodů - 1 chyba
20 bodů - 2 chyby
10 bodů - 3 chyby
0 bodů - 4 chyby

Vysvětlivky:

•všechny družstva pracují a řeší otázky současně

1. úloha – 2 neúplné 4/4 takty připraví vyučující, resp. organizátor okresního kola soutěže

2. úloha – 4-taktový rytmický diktát připraví vyučující, resp. organizátor okresního kola soutěže dopředu. Rytmus se hraje na nástroji na jednom tónu, každý takt 2-krát. Mezi jednotlivými takty je potřebné dělat nepatrné přestávky. Po nadiktování všech čtyřech taktů se zahraje diktát jako celek.

3. úloha - písnička na skládání a transponování bude pro všechna družstva stejná.

nastudovat s dětmi 10 písní ze zpěvníku Já, písnička I. díl (zelený)

Utíkej Káčo /str.9/, Černé oči /str.14/, Když jsem já sloužil /str.33/, Koulelo se, koulelo /str.36/

Marjánko, Marjánko /str.40/, Na tý louce zelený /str.46/, Pod naším okýnkem /str.56/, Šly panenky silnicí /str.65/, Rybička, malička /str.75/, Voděnka studená /str.73/, Vyletěla holubička /str.74/

Pro zadání úlohy vybere 1 písničku předseda odborné poroty .

4. úloha – při transponování se udává interval, ne tónina

•během skládání a transponování není povoleno používat hud .nástroj

•během skládání a transponování není možnost opravy

Pomůcky:

- notové papíry + tužky, gummy

- zpěvník Já, písnička I. díl (zelený)

-nastříhané písničky (předseda poroty má právo vybrat dopředu písničku a připravit ji /nastříhat/ podle počtu družstev) - písničku nastříhat po taktech, dohromady nechat pouze první dva takty

4. Oblast - ukázky hudebních děl

Ukázky hudebních děl se použijí ze zaslaného CD (připravené CD obdrží každé družstvo zapojené do okresního kola po vyžádání na adrese ZUŠ Hnúšťa alebo na tel.č. +421905 280 493). Otázky je třeba zaměřit na poslechnuté nástroje, náladu skladby, tance, lidské hlasy...

Při výběru skladeb se přihlíželo na výročí narození a úmrtí hudebních skladatelů v roce 2015 za účelem věnovat jim při přípravě na jednotlivá kola více pozornosti.

1. G. F. Händel: Árie z opery Xerxes
2. J. S. Bach: Braniborský koncert č. 5
3. D. Scarlatti: Sonáta C dur
4. L. van Beethoven: Klavírní trio
5. J. L. Dusík: Sonáta c moll, 2. část
6. C. Saint-Saëns: Akvárium
7. R. Schumann: Hra na slepou bábu
8. F. Chopin: Mazurka B dur
9. P. I. Čajkovskij: Serenáda C dur pro smyčce a orchestr
10. G. Bizet: Arlésanka
11. B. Bartók: Sonatina, Medvědí tanec
12. J. Strauss ml.: Anna polka
13. N. Paganini: Capriccio č. 24
14. B. Martinů: Špalíček
15. J. Valach: B-A-C-H – Obrázky ze života

Vysvětlivky:

- ukázek by mělo být společně 5
- družstva si poslechnou ukázkou (při delší jen část) společně s otázkou a odpovídají písemnou formou ještě během znění ukázky
- za každou správnou odpověď družstvo získá 10 bodů (maximální počet bodů je 50)

Po absolvování všech soutěžních otázek ve 4 oblastech odborná porota sčítá každému družstvu získané body. Vítězem se stává družstvo s nejvyšším počtem bodů, které zároveň postupuje do krajského kola.

Oznámení o družstvech postupujících do krajského kola je potřebné písemně nahlásit příslušnému krajskému úřadu – odboru školství i ředitelství ZUŠ v Hnúšti.

Adresa: Základná umelecká škola
Nábřežie Rimavy 457
Hnúšťa
981 01
Slovensko

e-mail: zus@hnusta.sk
gabriela.fussyova@slovanet.sk

mobil: +421 905 280 493

Kategorie "B"

4. a 5.ročník

1. Oblast - stupnice, intervaly, akordy

1. Hudební abeceda

Napište stupnici v basovém klíči

(A, E, H, Es, As, Des dur)

10 bodů (60 sek.)

2. Pojmenuj mě!

Určete charakter napsaných akordů

(libovolné 2 durové a 2 mollové akordy vždy od jiného zákl. tónu)

4x5 bodů
(30 sek.)

3. Čisté uši

Určete sluch. analýzou intervaly

(v.6,m.6,č.5,v.7,m.7,č.4)

6x5 bodů

4. Rychlá písmenka

Napište význam hudebních pojmů, značky:

dvojitý křížek, synkopa, kvintakord, odrážka, interval, da Capo al Fine, polyfonie, homofonie

8x5 bodů (60 sek.)

Vysvětlivky:

- všechny otázky se řeší současně - písemnou formou

1. úloha - družstva napíší jen 1 stupnici (všechny stejnou), kterou kvůli objektivnosti vybere předseda odborné poroty

2. úloha - 4 libovolné akordy (kvintakordy a jejich obraty) vždy od jiného tónu napíšeme na notový papír dopředu

3. úloha - při sluchové analýze se intervaly zahrají na nástroj maximálně 2x (jednou harmonicky, podruhé melodicky), vždy od jiného tónu. Časový limit na určení akordu je cca 5 sekund.

4. úloha - význam hudebních pojmů a značek žáci popíší stručně, jasně a srozumitelně

- napsané odpovědi družstva předkládají porotě, přičemž je potřebné dodržet časové limity

- body jsou přidělovány na základě správnosti odpovědi

Pomůcky:

-papír + pero

-předem napsané intervaly

-předem napsané hudební pojmy a značky

2. oblast - hudební značky, dějiny hudby

1. Křížem, krážem

Po vyškrtání uvedených výrazů vám zůstanou políčka, které ukrývají tajenku osmisměrky

10 bodů
2 minuty

2. Popleta

Napište správný název hudebního díla:

4x5 bodů
(60 sek.)

3. Hádej, co jsem?

Uhodněte, na co myslím (cca 30 sek. na popis jednoho tance, melodické ozdoby)

6x5 bodů

polka, mazurka, čardáš, valčík, trylek, obal, skupinka, mordent)

4. Šipky

Spojte hudební nástroje s jejich zařazením:
lesní roh, kontrabas, klarinet, varhany,
saxofon, kytara, cembalo, činely

8x5 bodů
(40 sek.)

Vysvětlivky:

1. úloha - osmisměrka – řeší všichni současně, družstvo, které v časovém limitu 2 minut nevyškrtne všechny výrazy a nenapiše tajenku, nezískává body

2. úloha - družstva napíší správný název hudebního díla

3. úloha - jednotlivé tance a melodické ozdoby hádají žáci následovně: jeden člen družstva myslí např. na valčík. Tanec popíše minimálně čtyřmi a maximálně šesti charakteristickými znaky (např.: je to tanec ve tříčtvrťovém taktu, nese přívlastek vídeňský, nejznámější zkomponoval J. Strauss, je národním tancem Rakouska...) Následně další tanec nebo melodickou ozdobu popíše jeden člen z druhého družstva a znovu písemně hádají všechny družstva. Podstatou je, aby se členové družstev střídali a aby popisovali tance a melodické ozdoby sami. Z osmi tanců a melodických ozdob si vytáhnou družstva jen šest, případně podle počtu družstev se doplní a bodování přizpůsobí. (např. soutěží 4 družstva – aby měli stejnou šanci, kolo se uzavře po osmém tanci nebo melodické ozdobě, možný počet získaných bodů se zvýší na 8x5 bodů, tj. 40 bodů.)

V případě, že popis je nesprávný, družstvo hráče popisujícího tanec nebo melodickou ozdobu, body nezískává.

4. úloha - hudební nástroje je třeba s jejich zařazením spojit šipkou

3. oblast - takty, rytmus, písničky

1. Doplnovačka

Doplňte chybějící doby v taktech

2x5 bodů
(40 sek.)

2. Tá-ti-ti, ti-ti-tá

Rytmický diktát – 4 takty

4x5 bodů
(20 sek. na 1 takt)

3. Slož mě!

Složte ústřížky písničky

30 bodů do 2 minut
1 chyba 20 b
2 chyby 10 b
3 chyby 0 b

4. Stěhovavé notičky

Transponujte písničku

40 bodů – do 5 minut
30 bodů – 1 chyba
20 bodů – 2 chyby
10 bodů – 3 chyby
0 bodů – 4 chyby

Vysvětlivky:

•všechny družstva pracují a řeší otázky současně

1. úloha – 2 neúplné 6/8 takty připraví vyučující, resp. organizátor okresního kola soutěže

2. úloha – 4-taktový rytmický diktát v 4/4 taktě připraví vyučující, resp. organizátor okresního kola soutěže dopředu. Rytmy se hrají na nástroj na jednom tónu, mezi jednotlivými takty je potřebné dělat nepatrné přestávky. Po nadiktování všech čtyř taktů se zahraje diktát jako celek.

3. a 4. úloha - písnička na skládání a transponování bude pro všechny družstva stejná

(nastudovat s dětmi 10 písní ze zpěvníku Já, písnička I. díl (zelený))

Čížečku, čížečku /str.7/, Ej, padá rosička /str.18/, Hrály dudy /str.20/, Chovejte mne, má matičko /str.21/, Kdyby byl Bavorov /str.30/, Muzikanti, co děláte /str.42/, Okolo Hradce /str.53/, Ráda, ráda /str.61/, Týnom, tánom /str.70/, Už ty pilky dořezaly /str.71/.

Pro zadání úlohy vybere 1 písničku předseda poroty.

-během skládání a transponování není povoleno používat hud.nástroj

-během skládání a transponování není možnost opravy

Pomůcky:

- notové papíry + tužky, gummy
- Zpěvník Já, písnička I. díl (zelený)
- nastříhané písničky (první dva takty společně, potom stříhat po každém taktu)

4. oblast - ukázky hudebních děl

Ukázky hudebních děl se použijí ze zasláního CD (připravené CD obdrží každé družstvo zapojené do okresního kola po vyžádání na adrese ZUŠ Hnúšť'a alebo na tel.č. +421 905 280 493). Otázky je třeba zaměřit na lidské hlasy, tance, světskou a duchovní tvorbu a též na instrumentální, vokální a instrumentálně-vokální tvorbu. Při výběru skladeb se přihlíželo na výročí narození a úmrtí hudebních skladatelů v roce 2015 za účelem věnovat jim při přípravě na jednotlivá kola více pozornosti.

1. G. P. da Palestrina: Kyrie
2. J. S. Bach: Orchestrální suita č. 2
3. G. B. Pergolesi: La Serva Padrona
4. L. van Beethoven: Symfonie č. 7, 4. část
5. N. Paganini: Zvonkové rondo
6. J. Suk: Idylky, Tempo comodo
7. F. Chopin: Etuda Ges dur
8. P. I. Čajkovskij: Neapolský tanec
9. L. Bernstein: Candide
10. G. F. Händel: Hudba k ohňostroji
11. J. Strauss ml.: Jarní valčík
12. C. G. da Venosa: Come viri cor mio (madrigal)
13. L. Boccherini: Menuet ze smyčcového kvinteta A dur
14. G. Fauré: Pelléas et Mélisanda, Sicilienne
15. J. Valach: B-A-C-H – Obrázky ze života

Vysvětlivky:

- ukázek je celkem 5
- družstva si poslechnou ukázkou (při rozsáhlejších dílech jen část) spolu s otázkou a odpovídají písemnou formou ještě během znění ukázky
- za každou správnou odpověď družstvo získá 10 bodů (maximální počet bodů je 50)

Po absolvování všech soutěžních otázek ve 4 oblastech odborná porota sčítá každému družstvu získané body. Vítězem se stává družstvo s nejvyšším počtem bodů, které zároveň postupuje do krajského kola.

Oznámení o družstvech postupujících do krajského kola je potřebné písemně nahlásit příslušnému krajskému úřadu – odboru školství i ředitelství ZUŠ v Hnúšti.

Adresa: Základná umelecká škola
Nábřežie Rimavy 457
Hnúšť'a
981 01
Slovensko

e-mail: zus@hnusta.sk
gabriela.fussyova@slovanet.sk

mobil: +421 905 280 493

Kategorie "C"

6. a 7. ročník

1. oblast - stupnice, intervaly, akordy

1. Hudební abeceda

Napište stupnici v basovém klíči
(G,F,D,B,A,Es,E,As,H,Des)

10 bodů (60 sek.)

2. Kam patřím?

Určete charakter napsaných stupnic:
(lydická, dórská, frygická, mixolydická, durová,
celotónová, chromatická, přirozená mollová,
harmonická mollová, melodická mollová)

4x 5 bodů
(40 sek.)

3. Čisté uši

Určete sluch.analýzou tvar durových akordů
(2x kvintakord,2x sextakord,2x kvartsextakord)

6x 5 bodů

4. Rodinné vztahy

Napište kadenci tóniny v kvintové poloze:
(D, A, E, B, Es, As)

40 bodů
(90 sek.)

Vysvětlivky:

- všechny otázky se řeší současně - písemnou formou

1. úloha – každé družstvo napíše stejnou (jen 1) stupnici, kterou kvůli objektivitě vybere předseda odborné poroty

2. úloha – 4 stupnice se napíší na notový papír předem

3. úloha - při sluchové analýze se akordy zahrají na nástroj maximálně dvakrát (jednou harmonicky, podruhé melodicky) vždy od jiného základního tónu. Časový limit na zápis odpovědi po každém akordu je cca 5 sekund

4. úloha – kadenci napíší družstva v kvintové poloze ve dvou notových osnovách – úzký spoj

- napsané odpovědi družstva předkládají porotě, přičemž je potřebné dodržet časové limity

- body jsou přidělovány na základě správnosti odpovědi

Pomůcky:

- pero + notový papír

- předem napsané stupnice

2. oblast - hudební výrazy, dějiny hudby

1. Křížem, krážem

Po vyškrtnutí uvedených výrazů vám zůstanou políčka, které ukrývají tajenku

10 bodů
(2 minuty)

2. Kukaččí vajíčko

Které hudební dílo nepatří ke skladateli

4x 5 bodů
(1 minuta)

3. Hádej, kdo jsem?

Uhodněte, na kterého hudebního skladatele myslím
(cca 30 sek. na popis jednoho skladatele)

6x 5 bodů

J. Valach, G. F. Händel, N. Paganini, J. J. Offenbach,
G. Bizet, P. Dukas, J. S. Bach, L. Čekovská, B. Bartók, F. Chopin

4. Šipky

Přiřaďte skladatele k hudebnímu období

8x 5 bodů
(1 minuta)

Vysvětlivky:

1. úloha - osmisměrka - řeší všichni současně, družstvo, které v časovém limitu 2 minut nevyškrtná všechny výrazy a nenapiše tajenku, nezískává body

2. úloha - kukaččí vajíčko - správnou odpověď členové družstev podtrhnou (označí viditelně)

3. úloha - jednotlivé hudební skladatelé hádají žáci následovně:

jeden člen družstva myslí např. na Jana Valacha. Hudebního skladatele popíše minimálně čtyřmi a maximálně šesti charakteristickými znaky (např.: je skladatelem současnosti, je také varhaníkem a dirigentem, žije v Antverpách, k jeho dílu patří třeba oratorium Klepáč a zvon ...) Následně dalšího hudebního skladatele popíše jeden člen z druhého družstva a znovu písemně hádají všechny družstva. Podstatou je, aby se členové družstev střídali a aby popisovali hudebního skladatele sami. Z dvanácti hudebních skladatelů si vytáhnou družstva jen 6, popřípadě podle počtu družstev se hudební skladatelé doplní a bodování přizpůsobí. (např. soutěží 4 družstva – aby měli stejnou šanci, kolo se uzavře po osmém hudebním skladateli, možný počet získaných bodů se zvýší na 8x5 bodů, tj. 40 bodů.)

V případě, že popis je nesprávný, družstvo hráče popisujícího hudebního skladatele body nezískává.

4. úloha - hudebního skladatele je nutno s jeho přiřazením k hudebnímu období spojit šipkou

3. oblast - takty, rytmus, písničky

1. <u>Doplňte chybějící doby v taktech</u>	2x5 bodů
(30 sek.)
2. <u>Rytmický diktát</u> – 4 takty	4x5 bodů
(20 sek. na 1 takt)
3. <u>Složte ústřižky písničky</u>	30 bodů do 2 minut
1 chyba 20 b
2 chyby 10 b
3 chyby 0 b
4. <u>Transponujte písničku</u>	40 bodů do 5 minut
30 bodů - 1 chyba
20 bodů - 2 chyby
10 bodů - 3 chyby
0 bodů - 4 chyby

Vysvětlivky:

•všechny družstva pracují a řeší otázky současně

1. úloha - 2 neúplné 3/2 nebo 7/8 takty připraví vyučující, resp. organizátor okresního kola soutěže

2. úloha – 4-taktový rytmický diktát připraví vyučující, resp. organizátor okresního kola soutěže dopředu. Rytmus se hraje na nástroj na jednom tónu, mezi jednotlivými takty je potřebné dělat nepatrné přestávky. Po nadiktování všech čtyřech taktů se zahraje diktát jako celek.

3. a 4. úloha - písnička na skládání a transponování bude pro všechna družstva stejná

nastudovat s dětmi 10 písní ze zpěvníku Já, písnička II. díl (žlutý)

Pro zadání úloh vybere 1 písničku předseda poroty.

- během skládání a transponování není povoleno používat hud.nástroj
- během skládání a transponování není možnost opravy po odevzdání a kontrole
- při transponování se udává interval, ne tónina

Pomůcky:

- notové papíry + tužky,gumy
- zpěvník Já, písnička II. díl (žlutý)
- nastříhané písničky (první 2 takty dohromady, potom stříhané po každém taktu)

4.oblast - ukázky hudebních děl

Ukázky hudebních děl se použijí ze zaslaného CD (připravené CD obdrží každé družstvo zapojené do okresního kola na vyžádání na adrese ZUŠ Hnúšť'a). Otázky je třeba zaměřit na stylové období (baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. století, impresionismus...)

Při výběru skladeb se přihlíželo na výročí narození a úmrtí hudebních skladatelů v roce 2015 za účelem věnovat jim při přípravě na jednotlivé kola více pozornosti.

1. J. Ockeghem: Deo gratias
2. J. S. Bach: Jánove pašie
3. Ch. W. Gluck: Tanec blažených duší
4. L. van Beethoven: Fidelio, předehra
5. G. Mahler: Symfonie č. 5, Smuteční pochod
6. F. Chopin: Etuda c moll
7. P. I. Čajkovskij: Ruský tanec
8. G. Bizet: Carmen, Vojenský pochod
9. B. Bartók: Zázračný mandarín
10. C. Orff: Carmina Burana, Dance
11. A. Honegger: Pacific 231
12. N. Paganini: Capriccio č. 9
13. J. Strauss ml.: Cikánský baron, předehra
14. G. Tartini: Housoová sonáta g moll, 3. část
15. J. Valach: B-A-C-H – Obrázky ze života

Vysvětlivky:

- ukázek je společně 5
- družstva si poslechnou ukázkou (při rozsáhlejších dílech jen část) spolu s otázkou a odpovídají písemnou formou ještě během znění ukázky
- za každou správnou odpověď družstvo získá 10 bodů (maximální počet bodů je 50)

Po absolvování všech soutěžních otázek ve 4 oblastech odborná porota sečte každému družstvu získané body. Vítězem se stává družstvo s nejvyšším počtem bodů, které zároveň postupuje do krajského kola.

Oznámení o družstvech postupujících do krajského kola je potřebné písemně nahlásit příslušnému krajskému úřadu – odboru školství i ředitelství ZUŠ v Hnúšti.

Adresa: Základná umelecká škola
Nábřežie Rimavy 457
Hnúšť'a
981 01
Slovensko

e-mail: zus@hnusta.sk
gabriela.fussyova@slovanet.sk

mobil: +421 905 280 493